

Internationella rapporten 2016

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsan deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. I nätverket jämförs produktionsresultat och ekonomiska parametrar från medlemsländernas grisproduktion. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor kopplade till grisnäringen i respektive land. I denna rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från 2015 samt resultatutvecklingen 2011-2015.

Följande länder är medlemmar i InterPIG: Belgien, Brasilien, Danmark, Finland (nyttillkommen medlem 2016), Frankrike, Kanada, Irland, Italien, Nederländerna, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern (nyttillkommen medlem 2016), USA och Österrike.

Spanien var värdland för årets InterPIG-möte som hölls i Barcelona.

Internationell utblick: Spanien

Värdlandet för InterPIG-mötet, Spanien, är den näst största producenten av griskött i Europa. Spanien står för 16 % av produktionsvolymen och Tyskland för 24 %. En stor andel av Tysklands produktion av griskött baseras på importerade smågrisar. Var fjärde producerad tysk slaktgris är från början importerad. I första hand från Danmark, 6,6 miljoner grisar, i andra hand från Nederländerna, 3,8 miljoner grisar.

Spanien har den största suggpopulationen i Europa, 28,4 miljoner djur, att jämföra med Tysklands suggpopulation på 27,5 miljoner djur (figur 1). Spanien har haft en mycket offensiv utveckling av sin grisproduktion de senaste tre åren, där framförallt volymökningen 2014 till 2015 var kraftig, + 7,6 % (figur 2). Det som initierat den stora volymökningen var en god lönsamhet under åren 2011 till 2014. Men sedan kom det ryska importstoppet augusti 2014, vilket i ett slag förändrade EUs exportmarknad för griskött. EUs exportländer tvingades söka nya handelsvägar för en fjärdedel av EUs exportvolym. Spanien som är ett stort exportland av griskött, med en självförsörjningsgrad på 165 %, drabbades extra hårt, då den stora ökningen av produktionsvolymen sammanföll med prisfall på exportmarknaden. Detta har påverkat det ekonomiska resultatet under 2015, som efter flera mycket goda år, inte gav någon vinst till grisproducenten efter ersättning för eget arbete (se figur 3).

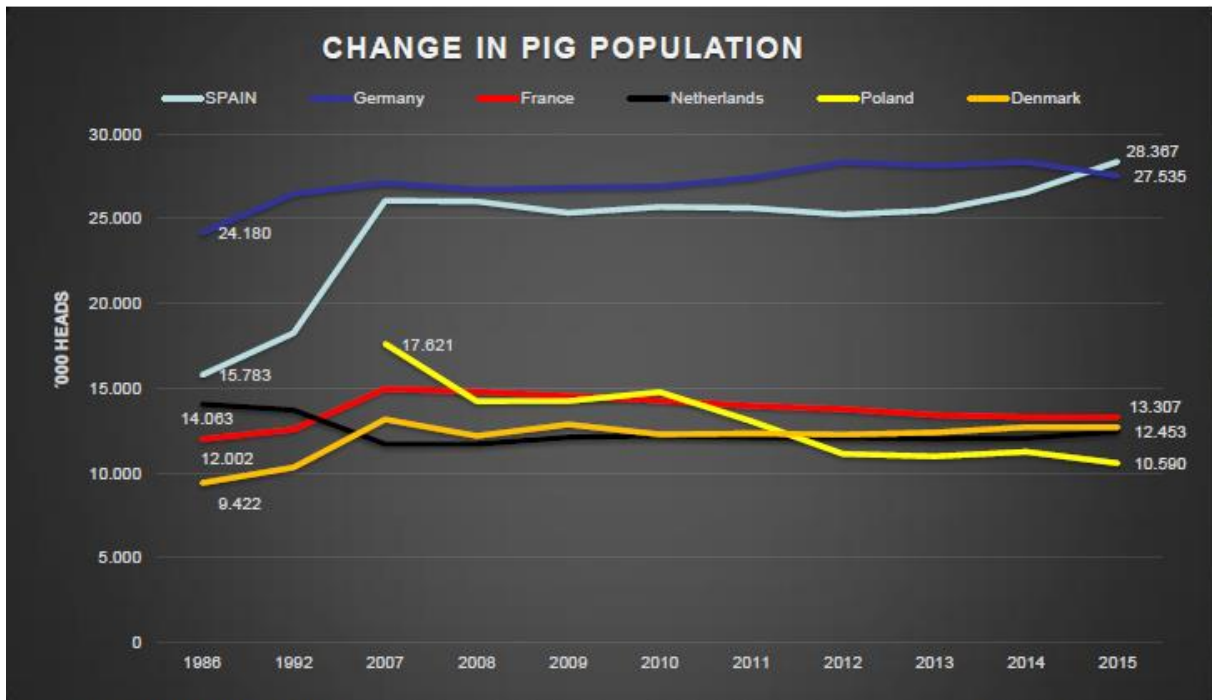
Strukturen på spansk grisproduktion ser annorlunda ut jämfört med hur det ser ut i Sverige. Av de 46,6 miljoner grisar som slaktades 2015 kom endast 17 % från enskilda grisföretagare och 20 % från kooperativ. Den största volymen, 63 % kommer från så kallad integrerad produktion. En integrerad produktion innebär att det är slakteriföretaget som

- Äger djuren, sugor och smågrisar.
- Står för fodret, oftast genom tillverkning av grisfodret i egna foderfabriker.
- Står för uppfödningen av avels- och rekryteringsdjur
- Står för veterinär- och medicinkostnader
- Står för teknisk support och transporter av grisar och foder

Grisproducenten har tecknat ett kontrakt med slakteriföretaget där man åtar sig

- Att hålla grisstallar och produktionsutrustning
- Att stå för arbets- energi- och underhållskostnader
- Att ta hand om gödseln

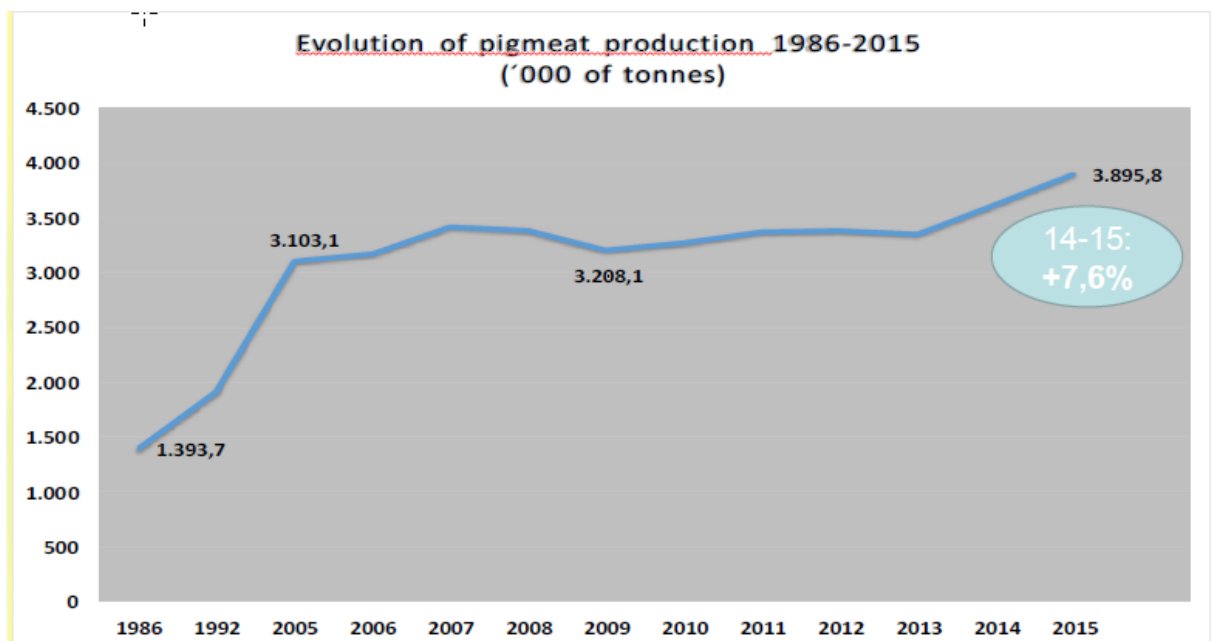
När slakteriföretaget sålt grisen på marknaden får grisproducenten ersättning för sina kostnader och en vinstdel som är framförhandlad i kontraktet. Av den integrerade produktionen är det 20 större bolag som står för 63 % av produktionsvolymen.

Source: EUROSTAT and MAGRAMA

Figur 1. Utvecklingen av grispopulationen i Spanien m.fl. länder.

Källa: Eurostat och Magrama (Spanska jordbruks- och livsmedelsministeriet)

Figur 2. Utvecklingen av produktionsvolymen av griskött i Spanien.

Källa: Magrama (Spanska jordbruks- och livsmedelsministeriet)

Underlag till resultaten från InterPIG

De skillnader som finns mellan länderna i till exempel avräkningssystem kompenseras för så långt det är möjligt med hjälp av omräkningar. I det samlade slutdokumentet gör alla länderna redovisningarna på samma sätt, vilket innebär att resultatutvecklingen inom respektive land är lätt att följa på ett tillförlitligt sätt.

I tabell 1 visas vilka länder som ingår i InterPIG samt hur stor andel av de olika ländernas produktion som ingår i resultatunderlaget. Siffrorna från Brasilien, Kanada och USA är dock inga nationella medeltal, utan kommer från teoretiska beräkningsmodeller baserade på olika källor om landets totala produktion.

Tabell 1. Underlag till produktionsresultat från InterPIG-länderna 2015

Land	Smågrisproduktion			Slaktgrisproduktion		
	Antal besättningar	Medelantal suggor	Suggor i % av landets totala population	Antal besättningar	Medelantal slaktgrisplatser	Slaktgrisar i % av landets totala produktion
Österrike	197	102	8	314	690	8
Belgien	125	221	12	158	1373	9
Brasilien	-	-	-	-	-	-
Kanada	-	-	-	-	-	-
Tjeckien	33	491	15	48	2020	18
Danmark	459	742	34	494	1977	22
Finland	630	150	95	600	840	90
Frankrike	1678	206	33	1678	1767	40
Tyskland	609	245	7	1938	1224	13
Storbritannien	199	604	37	127	1828	9
Ungern	99	426	5	152	2373	4
Irland	129	753	65	108	4150	59
Italien	0	500	5	0	6700	3
Nederländerna	828	501	34	876	1888	26
Spanien	722	1075	35	3457	1750	34
Sverige	173	344	70	77	1157	13
USA	-	-	-	-	-	-

Noterbart är att den nya medlemmen Finland har en resultatuppföljning som täcker i princip landets hela produktion. Detta tack var en ambitiös satsning på att sprida användandet av WinPig-programmen till så många producenter som möjligt. I Sverige har andelen av suggpopulationen som ingår i resultatunderlaget ökat markant från 52 % till 70 % på ett år. En bidragande orsak till detta är den av slakterierna utbetalade Produktivitetspengen som lockade 30 % fler besättningsägare till att sända in sina resultat för 2015 jämfört med året innan. Denna ökning av antalet besättningar har inneburit att 34 % fler suggor ingår i statistikunderlaget.

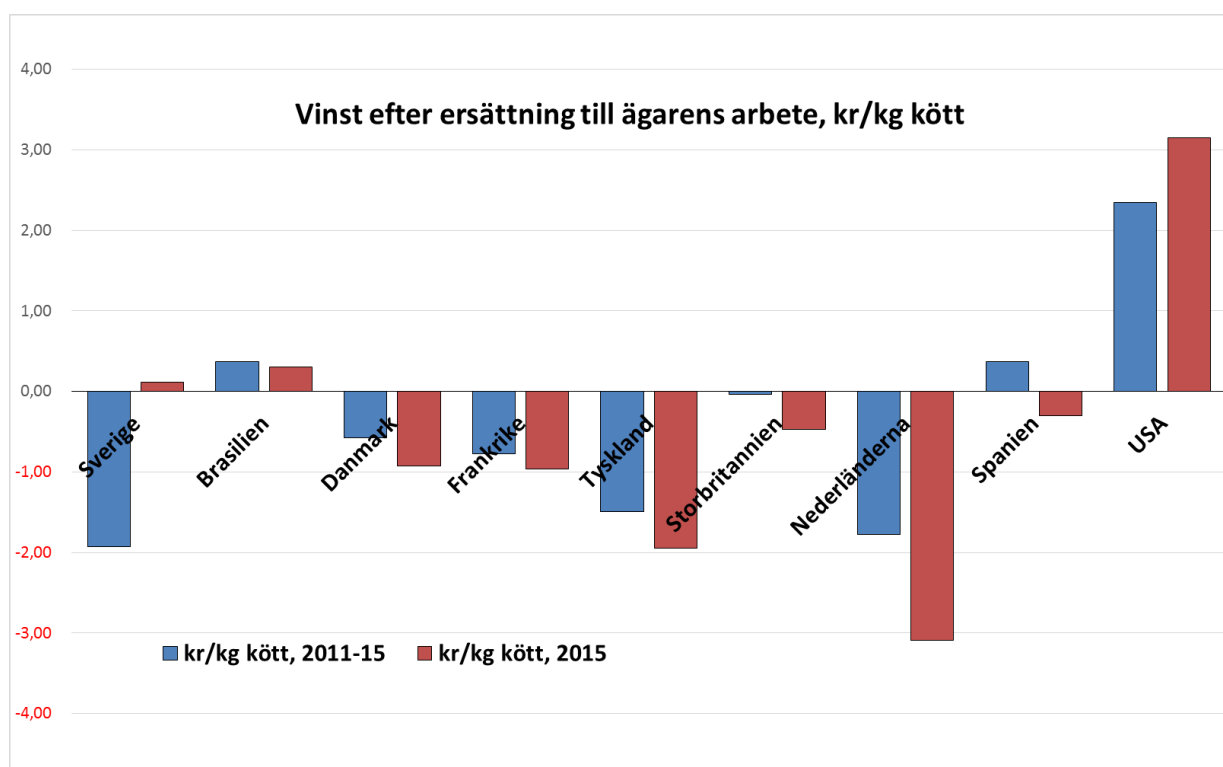
Produktionsekonomi

Hur har det gått för Sverige och övriga InterPIG-länder 2015? Under de senaste två åren har svensk grisproduktion befunnit sig i en "prisbubbla" jämfört med övriga grisproducenter i

EU. Den ursprungliga orsaken till detta var det ryska importstoppet från augusti 2014 mot bland annat kött- och mejeriprodukter från EU. Under 2015 hade EU-länderna ännu inte lyckats arbeta upp andra försäljningskanaler vilket orsakade en fortsatt prispress på grisköttet.

Brasilien däremot har som exportland gynnats av det ryska importstoppet. Försäljningen av griskött till Ryssland ökade med 38 procent 2015, och det till bra priser. Totalt räknat i ton kött ökade dock inte den brasilianska exporten 2015 utan det är en omfördelning av volymer från övriga länder till Ryssland. USA har gynnats av en hög inhemsk efterfrågan på griskött samtidigt som exporten till Kina ökat. Produktionsvolymerna har börjat återhämta sig under andra halvåret 2015 efter det svåra utbrottet av PED-viruset föregående år, men de ökade volymerna har inte gett avtryck fullt ut på priset under 2015.

Sverige är ett av tre länder inom InterPIG som kunde uppvisa en vinst efter ersättning till ägarens arbete under 2015.

Figur 3. Vinst efter ersättning till ägarens arbete.

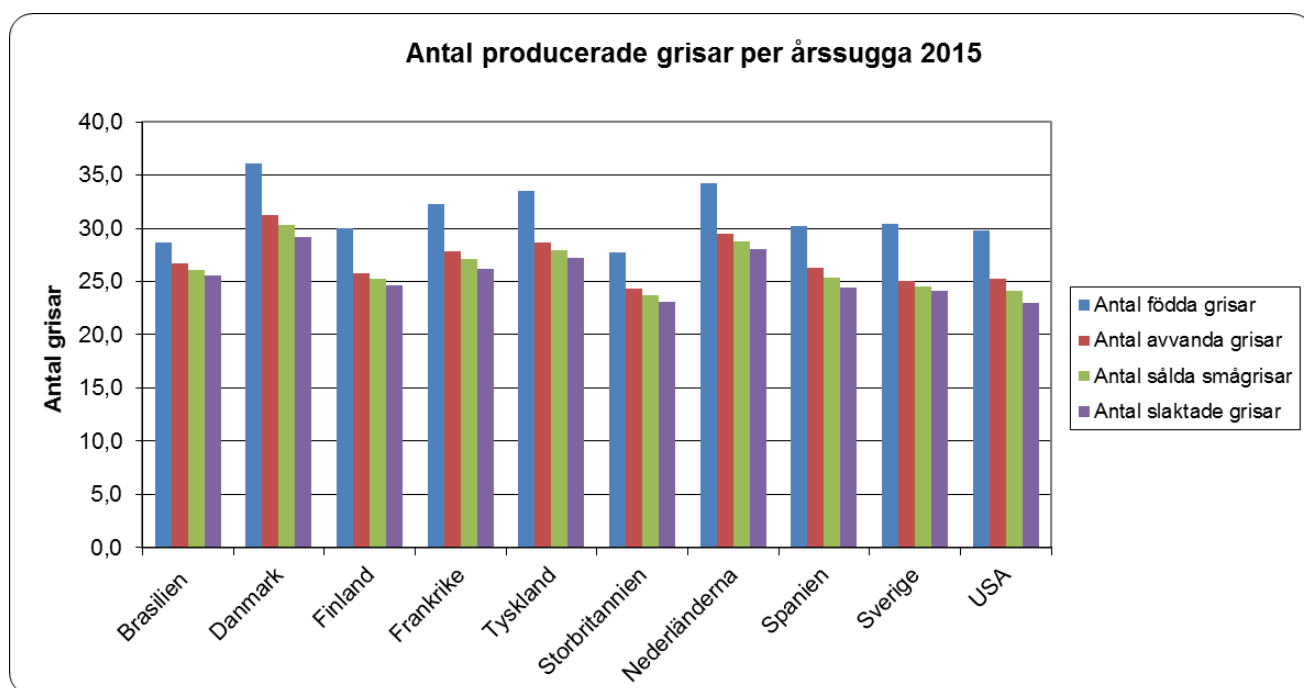
Produktionsresultat

Vad det gäller de produktionstekniska resultaten så har det för svenskt vidkommande skett en markant resultatförbättring under året. Antalet producerade grisar per sugga och år har ökat från 24,2 till 25,1 grisar, den i särklass största ökningen på ett år sedan medeltalsberäkningarna började göras under tidigt 90-tal. Resultatökningen förklaras framförallt av fler levande födda (+ 0,4 grisar per kull) och fler avvanda (+0,3 grisar per kull). Det är sannolikt två saker som bidragit till detta. Dels har den nya genetiken börjat få genomslag i bättre kullresultat. Dels har statistikunderlaget förbättrats i och med att 34 % fler suggor ingår i underlaget och bland de nya besättningarna har det funnits en stor andel ”duktiga” företag som bidragit till att dra upp medeltalet.

Däremot har svensk smågrisproduktions "akilleshäls", smågrisöverlevnaden, inte förbättrats. Dödligheten under ditid låg på 17,7 % 2015, jämfört med 17,8 % 2014. Medelnivån i smågrisdödlighet bland InterPIG-länderna 2015 ligger på 12,6 % och under de senaste fem åren har skillnaden i dödlighet, Sverige jämfört med InterPIG's medelnivå, stadigt legat på drygt 5 procentenheter.

Tabell 2. Antal producerade grisar per årssugga år 2015

	Antal födda grisar	Antal avvanda grisar	Antal sålda smågrisar	Antal slaktade grisar
Österrike	28,2	24,4	23,7	23,3
Belgien	32,3	28,4	27,4	26,6
Brasilien	28,7	26,7	26,1	25,6
Kanada	27,9	24,0	23,5	22,7
Tjeckien	29,1	27,0	26,1	25,6
Danmark	36,1	31,3	30,3	29,2
Finland	30,0	25,8	25,3	24,6
Frankrike	32,3	27,9	27,2	26,2
Tyskland	33,5	28,6	27,9	27,2
Storbritannien	27,8	24,4	23,7	23,1
Ungern	27,4	25,0	24,7	23,9
Irland	29,2	26,1	25,4	24,8
Italien	27,1	24,0	23,3	22,9
Nederländerna	34,2	29,5	28,8	28,1
Spanien	30,2	26,3	25,4	24,4
Sverige	30,4	25,0	24,5	24,2
USA	29,8	25,3	24,2	22,9
MEDEL	30,2	26,4	25,7	25,0
Differens: Sverige mot InterPIG's medelvärde	0,2	- 1,4	- 1,2	- 0,8

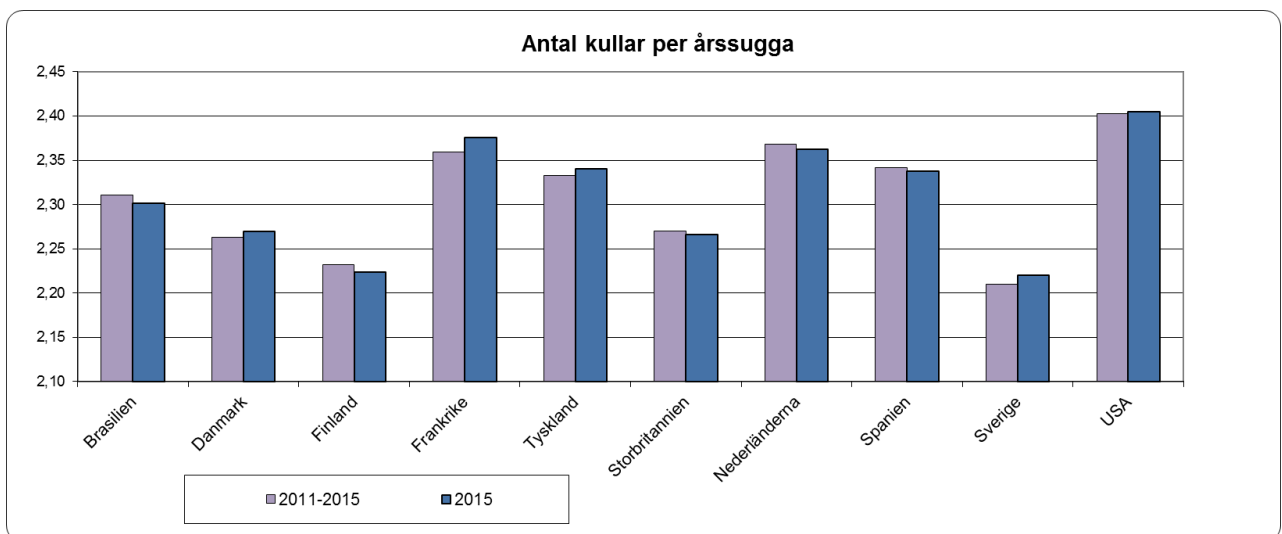

Figur 4. Antal producerade grisar per årssugga 2015

Tabell 2 och figur 4 visar på ”svinnet”. Sverige börjar bra med många födda grisar. Sedan kommer den stora förlusten av smågrisar under ditiden, medan tiden från avvänjning och fram till slakt innebär en resultatåterhämtning tack vare att vi har lägst dödlighet av alla InterPIG-länder under denna uppfödningstid, 3,5 % jämfört med medelnivån 5,3 %. Stora grisproducerande länder som USA ligger på 9,2 % dödlighet, Spanien på 7,1 % och Danmark på 6,7 %. Sveriges låga dödlighet under perioden från avvänjning till slakt är respektingivande, och är frukten av ett väldigt gott hälsoläge som har grundlagts av ett långsiktigt hälsoförebyggande i samarbete mellan veterinärer, rådgivare och producenter.

Lika glad som man är över denna positiva del av uppfödningen, lika förtvivlad blir man över att smågrisdödligheten står och stampar på samma nivå år efter år. Vi har ett bra djurmateriel och vi har tillgång till bra foder anpassat för den diande suggan. Det som fattas är att omsätta den kunskap som finns i ändamålsenliga arbetsrutiner och att skapa en närmiljö som tillsammans med arbetsrutinerna ökar smågrisöverlevnaden.

Ett annat resultatmått som starkt begränsar produktiviteten inom svensk smågrisproduktion är antal kullar per årssugga (figur 5). Detta mått beror på två saker, antal improduktiva dagar per kull samt digivningstiden. Svenska suggor har en veckas längre ditid per kull (32,9 dagar) jämfört med övriga länder (26,3 dagar i genomsnitt). Med en veckas kortare ditid skulle produktiviteten öka med 0,9 grisar per sugga och år och dessutom skulle hållbarheten på suggorna förbättras och tack vare detta livstidsavkastningen öka. På de senaste 20 åren har antalet avvanda per kull i Sverige ökat från 9,4 till 11,3 grisar och samtidigt har avvänjningsvikten ökat bland annat tack vare genetiska framsteg och bättre difoder. Det är för mycket begärt att suggan ska föda upp 30-35 kg mer gris per kull utan att hänsyn tas till hur suggan påverkas av digivningstidens längd.

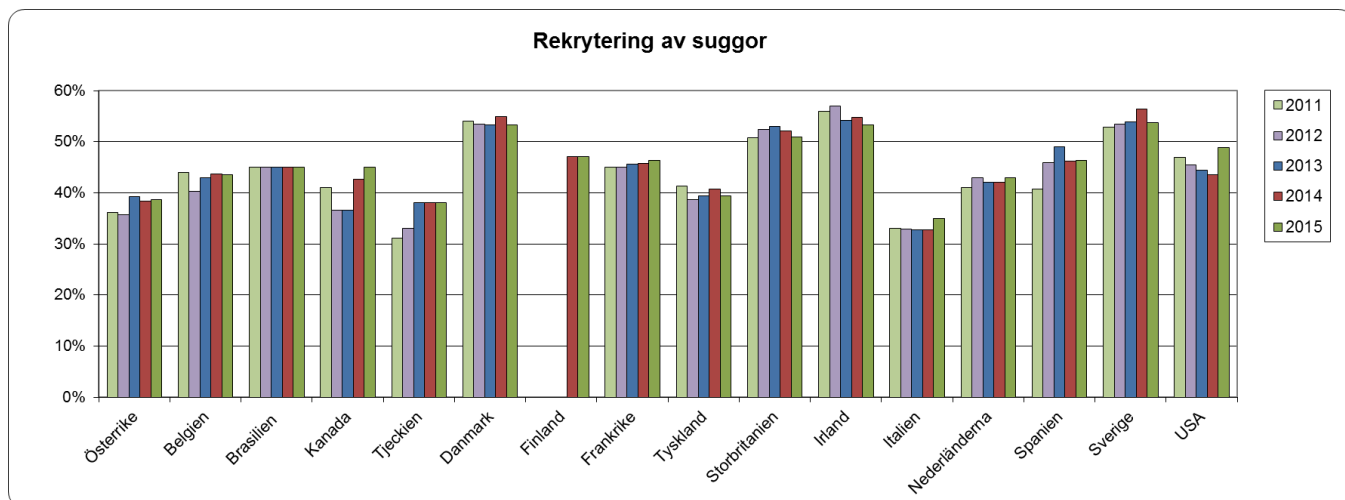

Figur 5. Antal kullar per årssugga.

Rekryteringskostnaden utgör cirka 15 % av särkostnaderna i smågrisproduktionen i Sverige. Men på samma gång som rekryteringen är en kostnad och så är den också en investering i den framtida grisproduktionen. Det är med nytt hondjursmateriel som man får in en del av avelsframsteget i smågrisproduktionen.

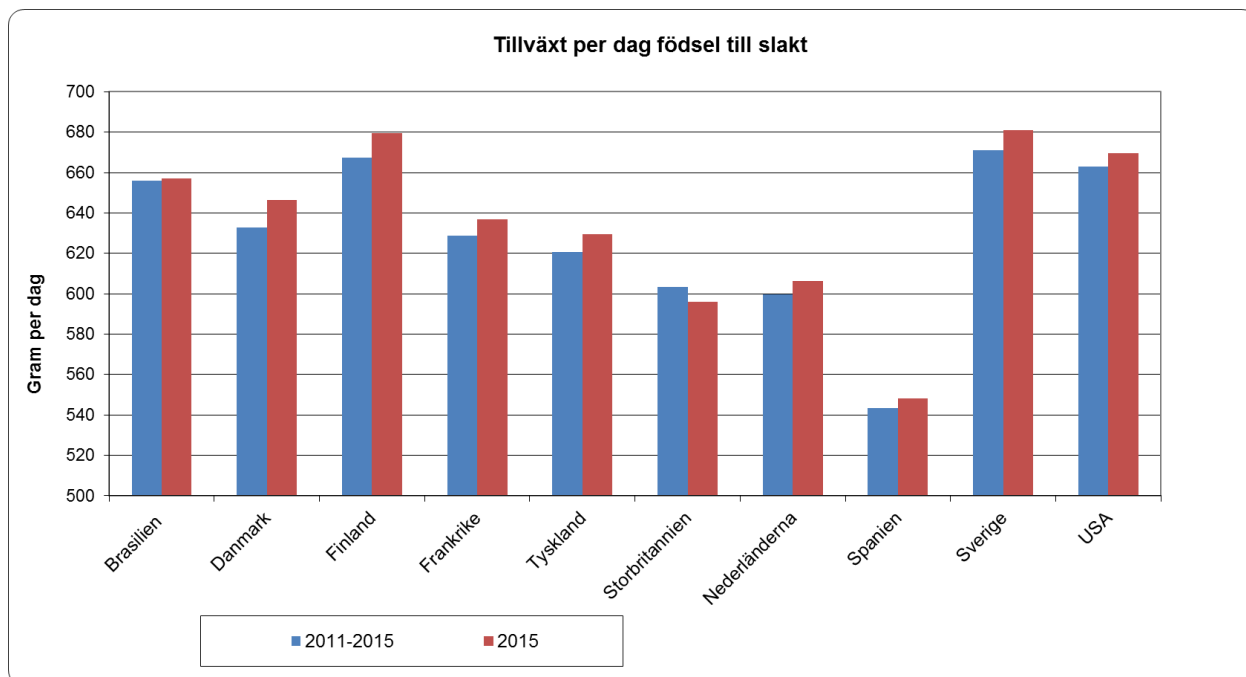
Jämfört med övriga länder inom InterPIG ligger Sverige högt i rekryteringsnivå (figur 6). Högre än vad som ekonomiskt optimalt. Utmaningen är att hitta en balans mellan hållbara djur med en hög livstidsproduktion samt inflödet av nya rekryteringsdjur som ligger i framkant avelsmässigt. Här kommer förhoppningsvis den nya genetiken som introducerats i Sverige att bidra med hållbarare moderdjur. Men det finns också en utmaning i att med

bättre management och bättre miljö i framförallt rekryterings- och betäckningsavdelningar samt med bättre utfodringsstrategier vid gyltutfodringen skapa förutsättningar för moderdjur med en hög livstidsavkastning.

Figur 6. Rekryteringsnivå, utveckling 2011-2015

Ett resultatmått där vi i Sverige fortsatt kan hävda att vi är bland de bästa i världen är tillväxten från födsel till slakt (figur 7). Fortsatt är det så att tillväxten på svenska grisar förbättras år från år, utan gruppbehandling med antibiotika och utan andra tillväxtbefrämjande insatser förutom detta faktum att vi har väldigt friska grisar. Intressant är dock att notera att USA, som tidigare varit vår svåraste konkurrent avseende detta resultatmått (om än med hjälp av andra insatser än vad som är tillåtet i Sverige), har passerats av den nya InterPIG-medlemmen Finland som ligger på 680 gram i daglig tillväxt jämfört med 681 gram per dag i Sverige. Här har vi en mer likvärdig medtävlare på nära håll som vi kan jämföra oss med i framtiden.

Figur 7. Tillväxt per dag födsel till slakt

Sammanfattning

I en internationell jämförelse hävdar sig svensk grisproduktion väl sett ur ekonomisk synpunkt. Två saker har bidragit till detta:

- Sverige har inte drabbats av prispressen på europeiskt griskött i och med att vi inte verkar på exportmarknaden
- Vi har äntligen lyckats kommunicera de svenska mervärdena till konsument. Att vi har friska grisar, god djurvälstånd, ingen svanskupering och framförallt låg antibiotikaförbrukning, vilket inneburit en större betalningsvilja hos köparen.

Det viktiga framöver är att oförtrutet informera om varför svensk grisproduktion är liktydigt med friska och välmående grisar som behöver minimalt med antibiotika och därför är värda ett högre pris i avräkningsled och i butiksled.

Lika viktigt för vår trovärdighet är att komma tillrätta med den låga smågrisöverlevnaden, för det är också ett mått på djurvälstånd

Internationella rapporten tas fram av Ingvar Eriksson, Gård & Djurhälsan,
på uppdrag av LRF Kött.